

PAPINSAARI

Roineen kolmanneksi suurin saari Kangasalla Haapaniemessä. Gummeruslaisten asuttama saari kuului aikoinaan Liuksialan kartanolle. Kartanossahan asui Ruotsi-Suomen kuningatar Kaarina Maununtytär, joka on haudattu Turun tuomiokirkkoon. On kerrottu, että Kangasalan ensimmäinen kirkko olisi ollut kartanon mailla ja toinen nykyisen kirkon kohdalla. Kesäisin pappi olisi lomaillut Papinsaarella. Saaren nimi juontuu ehkä siitä.

Matti Savolan poika Kalle (Kaarle) Sandroos (1813–1874) puuseppä, muurari, muutti saareen ja ryhtyi kartanon torppariksi. Hänelle ja Ulla Laurilalle (1822–1905) syntyi kahdeksan lasta, neljä tyttöä ja neljä poikaa. Kolmanneksi vanhin Kalle (Kaarlo, 1846–1907) jatkoi talon pitoa. Hän lunasti saaren Liuksialan kartanolta. Sukunimeäkin ajan tavan mukaan piti vaihtaa. Kirkkoherra ehdotti nimeksi Papinsaari, ja sen Kalle hyväksyi. Veljeksistä Heikki otti nimekseen Saarinen ja Juho Heinosen. Ilmeisesti vierastivat papin-sanaa sukunimessä.

Kallelle ja Erika Vilenille syntyi kuusi lasta, kaksi pojista otti nimekseen Saari. Kalle sai vielä toisen vaimonsa Anna Vännin kanssa kahdeksan lasta. Nuorin heistä oli isäni Erkki, syntynyt 1906.

Torppariaikaan isännän piti poikien kanssa tehdä sovitut taksvärkit. Istuttivat mm. yhden kilometrin pituisen koivukujan päätieltä kartanoon. Kalaa Roineesta on aina tullut hyvin. Setäni Aukusti oli varsinainen kalakauppias Tammelan torilla Tampereella. Papinsaassa on talous perustunut pitkälti omavaraisuuteen. On ollut muutama lehmä, hevonen ja viljelty omiksi tarpeiksi, mm. pellavaa naisten kudontatarpeisiin. Saassa on pellavalahhti, jossa pellavat liotettiin. On savilahti, jossa valmistettiin tiiliä. Omasta saaresta saatiin sekä poltto- että rakennuspuut.

Serkkuja koolla Maija Pihan 70-vuotisjuhlilla Helsingin Pakilassa 1988. Maija oli Kaarle Sandroosin tyttärentyttärentytär.

Jossakin valmistettiin miestä väkevämpääkin. ”Väkeviä vihtoja” haettiin kauampaakin. Ansoja viritettiin, veneitä tehtiin. Pitihän vastarannalla olla yksi vene vieraita varten. Sähkö saatiin saareen 1967, ja tiehanke lähti etenemään 1969.

Nykyinen isäntä Toivo Papinsaari laajensi taloan. Traktori oli korvannut hevosen. Pääsi tietä pitkin Valkeakoskelle oikeisiin töihin omalla autolla. Papinsaari on aina ollut gummeruslaisten kesäkeidas melkein 200 vuoden ajan. Oli onni, että Rantasipin hotellihanke ei toteutunut sinne aikoinaan.

Keijo Papinsaari, Ylöjärvi